

Kolonievogels in de Amsterdamse regio

FOTOS: FRANK VAN GROEN

Oeverwaluwand in de Lutkeveerpolder

Het vorige artikel over de stand van zaken wat betreft kolonievogels in de Amsterdamse regio verscheen alweer vijf jaar geleden in *De Gierzwaluw* (Van Groen, 2014). Sinds die tijd is er stevig doorgeteld. Tijd dus voor een update. Hoe is het de koloniebroeders vergaan in de steeds verder verstedelijkende Amsterdamse regio?

Voor de meeste koloniebroeders geldt dat wordt gestreefd naar een zo compleet mogelijk beeld van de landelijke broedpopulatie. Koloniebroeders vestigen zich vaak elk jaar op min of meer dezelfde plaats. Veel mensen tellen dan ook jarenlang dezelfde kolonie. Toch zijn er ook regelmatig verschuivingen. Het blijft dus zaak alert te zijn op het ontstaan van nieuwe kolonies op soms onverwachte plekken. In dit artikel worden de verzamelde gegevens van alle kolonievogels in de jaren 2014 t/m 2018 in de Amsterdamse regio gepresenteerd. De regiogrenzen zijn terug te vinden op vogelsamsterdam.nl.

Methode

De kolonievogels worden in principe geteld volgens de telrichtlijnen zoals die zijn na te lezen op de website van Sovon. De telresultaten worden door de waarnemers ook ingevoerd op deze website. Om een zo compleet mogelijk beeld te krijgen van de Amsterdamse situatie wordt periodiek een overzicht opgevraagd bij Sovon-coördinator Patrick Bergkamp. Soms worden aanvullend gegevens verkregen van de betrokken waarnemers. Zo liggen sommige kolonies maar voor een deel in de Amsterdamse regio zoals de kolonie Blauwe reigers bij het Spaarnwouderveen en de Houtrakpolder en de Huiszwaluwen van Muiden.

Voor de Kinseldam en het Natuureiland IJburg zijn de gegevens van kolonievogels

deels afkomstig van vliegtuigtellingen door medewerkers van Rijkswaterstaat, aangevuld met waarnemingen vanaf de Uitdammerdijk en bezoeken aan deze kolonies ten behoeve van ringacties en gerichte tellingen.

Vergeleken met het vorige overzicht, dat de periode 2010-2013 behandelde, zijn enkele aanvullende gegevens beschikbaar gekomen. Op onderdelen kan dit overzicht daarom verschillen van het voorgaande. Ondanks de geleverde telinspanning kan het zijn dat kolonies aan de aandacht zijn ontsnapt. Wellicht kan dit artikel bijdragen aan het opsporen van dergelijke kolonies. Te denken valt aan nieuwe vestigingen van Oeverzwaluw of op daken broedende meeuwen en sterns in stedelijk gebied. Mooi zou ook zijn wanneer dit soort kolonies voortaan jaarlijks worden geteld en doorgegeven aan Sovon. Een kolonie tellen kost niet veel tijd wanneer in de juiste periode gericht wordt geteld volgens de Sovon-telrichtlijnen.

Resultaten periode 2014-2018

De getelde aantallen in de Amsterdamse regio zijn per soort gerangschikt in Tabel 1. Voor de periode 2014-2018 (hierna 14-18) is per (deel)gebied het aantal bewoonde nesten/broedparen gegeven. Daarnaast is het gemiddelde aantal voor de periode 14-18 en de periode 2010-2013 (hierna 10-13) vermeld. Indien er een 0 (nul) vermeld staat, betekent dit dat de kolonie in dat jaar wel is geteld maar dat geen nesten zijn aangetroffen.

Per soort worden hieronder de resultaten van de telinspanningen van de afgelopen jaren toegelicht. Indien van toepassing wordt in onderstaande soortbesprekingen de ontwikkeling van de broedvogelstand vergeleken met de landelijke aantalsontwikkeling sinds 1990 (Boele et al., 2018). Hierbij worden de volgende categorieën onderscheiden:

- sterke afname, significante afname van meer dan 5% per jaar
- matige afname, significante afname van minder dan 5% per jaar
- stabiel, geen significante toe- of afname
- matige toename, significante toename van minder dan 5% per jaar
- sterke toename, significante toename van meer dan 5% per jaar

Ook wordt onderscheid gemaakt in de aantalsontwikkeling op lange termijn (sinds 1990) en die op korte termijn (sinds 2007).

Van Purperreiger en Zwarte Stern werden in de jaren 14-18 voor zover bekend

Blauwe Reigers in Artis

De Gierzwaluw

geen broedkolonies in de Amsterdamse regio vastgesteld. Voorheen broedden enkele paren Zwarte Stern bij Botshol zoals in 2011 en 2012. In 2011 was sprake van een mogelijk broedgeval van Purperreiger bij de Vijfhoek.

Aalscholver

De enige aalscholverkolonie in de Amsterdamse regio ligt in de Kloosterkolk in Botshol, in de Provincie Utrecht. In de jaren 10-13 broedden hier gemiddeld 217 paar Aalscholvers. In 2014 ging het om 190 paar. Daarna is enkele jaren niet meer systematisch geteld, behalve in 2017 toen 135 paar genoteerd konden worden. De kolonie is in alle jaren bezet geweest. In 2018 is van grote afstand een schatting gemaakt van het aantal zichtbare nesten. De toen getelde 65 nesten moeten daarom als minimum beschouwd worden. In 2019 werden op 30 maart tijdens een goede telling maar liefst 320 bewoonde nesten van de Aalscholver geteld bij de Kloosterkolk in Botshol, een record voor dit gebied.

Tabel 1, getelde aantallen per soort

Kolonievogels in de Amsterdamse regio 2014-2018						gemiddelde										gemiddelde	
	2014	2015	2016	2017	2018	14-18	10-13		2014	2015	2016	2017	2018	14-18	10-13		
Aalscholver								Zwartkopmeeuw									
Artis		4	3	3	1	2	ng	Kinseldam	120	100	110	0	0	66	140		
Botshol	190	ng	ng	135	65	?	217	Natuureiland IJburg			0	45	150	39	0		
Kwak								Stormmeeuw									
Artis	18	24	17	3	8	14	16	Schiphol Oost	3	2	2	2	1	2	2		
Blauwe Reiger							11-13	Kleine Mantelmeeuw									
Noord	195	226	209	217	210	211	193	Kinseldam, Durgerdam	280	350	380	302	300	322	298		
Stad	360	361	368	352	382	365	315	Natuureiland IJburg	40	220	200	210	500	234	2		
Zuid	95	126	134	127	113	119	105	Westelijk Havengebied	2	0	18	12	13	9	5		
Zuidoost	103	103	125	93	80	101	104	Amsterdam ZO	45	0	5	0	20	14	18		
West	47	49	38	46	32	42	57	Elders niet jaarlijks				1	15	4	0		
Aantal nesten	800	865	874	835	817	838	774	Totaal	367	570	603	525	848	583	323		
Aantal kolonies	27	26	27	28	25	27	27	Visdief									
								Kinseldam	160	100	40	0	0	60	200		
Lepelaar							10-13	Basisweg-Moezelhaven	50	60	117	13	69	62	19		
Botshol	26	ng	35	27	31	31	28	Elders niet jaarlijks	58	1	96	122	7	56	74		
Sloterpark		1				0	1	Totaal	268	161	253	135	76	178	293		
Kinseldam	40	50	40	50	40	44	2	Oeverzwaluw									
Totaal	66	51	75	77	71	75	31	Westelijk Havengebied	85	21	104	63	51	65	153		
Kokmeeuw								IJburg	30	0	80	80	45	47	307		
Kinseldam	600	800	800	0	0	440	1850	West	0	0	0	111	77	38	49		
Natuureiland IJburg				140	600	148	0	wand Ouderkerkerplas	23	42	0	40	43	30	48		
Bloemenveiling Aalsmeer	3					1	11	wand Amstelveen A9	49	39	29	16	51	37	38		
Ilperveld	22		1	66	20	22	1	Elders niet jaarlijks	0	0	40	0	45	17	26		
Den IJp	15		50	ng	7	14	?	Totaal	187	102	253	310	312	233	621		
Duivendechtse Vaart			35	30	0	13	0	Huiszwaluw									
Villa Arena			10	0		2	0	Stad	24	20	22	24	31	24	41		
Botshol	55	ng	ng	171	ng	?	147	Waterland	258	262	261	302	285	274	190		
Zekeringstraat				75		15	0	West	213	280	204	220	210	225	175		
Moezelhavenweg	10	110	260	330	217	185	7	Amstelland	89	94	97	120	137	107	11		
Totaal	705	910	1156	812	844	885	2016	Muiden/Weesp	83	77	70	74	102	81	73		
Zilvermeeuw								Totaal	667	733	654	740	765	712	490		
Westelijk Havengebied	1	0	8	5	8	4	3	Roek									
Amsterdam ZO	6	0	0	3	10	4	3	Noord	23	21	27	25	29	25	26		
Amsterdam-centrum					7			Stad	7	1	1	0	0	2	7		
Kinseldam, Durgerdam	15	20	36	40	35	29	43	Zuidoost	10	17	7	10	9	11	5		
Natuureiland IJburg		17	30	28	25	20	1	Ouderkerk a/d Amstel	5	3				2	0		
Amstelveenseweg					4			Weesp			2	2		1	0		
Totaal	22	37	74	76	89	60	67	Totaal	45	42	37	37	38	40	38		

In dierentuin Artis broeden tamme Aalscholvers. De vogels krijgen hier geregeld gezelschap van wilde vogels en met enige regelmaat broeden hier ook enkele wilde paren. De lange-termijn-trend van Aalscholver in Nederland laat een matige toename zien. De trend op korte termijn is stabiel. De landelijke populatie omvat 18.700-21.700 broedparen.

Kwak

Al jaren bevindt zich een kleine kolonie Kwakken in Artis. De vogels leven hier in semi-wilde staat. Ze worden geregeld bijgevoerd. Wel verlaten de vogels 's avonds de tuin om in de omgeving te foerageren. Soms worden Kwakken gezien in het Flevopark en bij Duivendrecht, waarschijnlijk vogels die uit Artis afkomstig zijn. In de periode 10-13 ging het gemiddeld om 16 paar. In de periode 14-18 om gemiddeld 14 paar. Het is duidelijk dat de kolonie niet groeit. Dat de soort het in de echte vrije natuur vooralsnog slecht doet blijkt uit het feit dat ook elders in Nederland het voorkomen van broedende Kwakken een bijzonderheid blijft. De Kwak staat op de Rode Lijst van Nederlandse broedvogels in de categorie 'Ernstig Bedreigd'.

Blauwe Reiger

Sinds 2011 worden vrijwel alle kolonies in de Amsterdamse regio geteld. Door de grotere telinspanning in 2011 zijn toen veel meer nesten geteld dan in 2010. Hierdoor is het gemiddelde aantal nesten voor de periode 10-13 eigenlijk te laag en is daarom het gemiddelde voor de periode 2011-2013 gegeven.

In de periode 14-18 was het aantal getelde paren vrij stabiel en schommelde tussen de 800 en 874. De gemiddelde stand in deze periode ligt wat hoger dan die in de periode 11-13 toen sprake was van een afname na enkele wat koudere winters. Grote kolonies van soms meer dan 100 nesten bevinden zich in Artis en in het Amsterdamse Bos. Af en toe zijn er verschuivingen, bijvoorbeeld tussen Artis en het Flevopark. Wanneer een kolonie verdwijnt groeien kolonies in de omgeving. Dit gebeurde bijvoorbeeld in 2016 bij de kolonie Hilversumsestraat in Amsterdam-Noord. Na kap van de nestbomen nam het aantal nesten in de nabijgelegen kolonies bij de Schellingwouderbrug en in Molenwijk toe.

Sinds 2010 is de landelijke stand van Blauwe Reiger vrijwel stabiel. Vergeleken met 1990 is de soort echter met een kwart afgenomen. Met een landelijke stand van 8.150-11.500 paren vertegenwoordigt de Amsterdamse populatie een kleine 10% van de landelijke populatie.

Lepelaar

De lepelaarkolonie die zich sinds 1998 in Botshol bevindt is alleen in 2015 helaas niet geteld. In de periode 2016-2018 waren hier gemiddeld 31 paar aanwezig, tegen gemiddeld 28 paar in de periode 10-13. In het Sloterpark was het broeden van Lepelaars helaas van korte duur. Alleen in 2015 deed hier nog een paartje een broedpoging. Na vestiging in 2013 met zeven paren groeide de kolonie op de Kinseldam flink, zoals al was voorspeld. De Kinseldam ligt in het Europees beschermde Natura 2000-gebied

Markermeer/IJmeer. Het aantal broedparen ligt hier de laatste jaren tussen de 40 en 50 paar. Enkele tientallen jongen worden jaarlijks op de Kinseldam van kleurringen voorzien. De soort kent een gespreid broedseizoen op de dam. Bij de eerste ringactie in een jaar vliegen sommige jongen al terwijl andere paren net zijn overgegaan tot eileg. Vaak wordt op meerdere plekken op de onoverzichtelijke dam gebroed, onder meer op de stortstenen aan de achterzijde van de dam. Het is daarom moeilijk een goed overzicht te krijgen van de exacte omvang van de kolonie. Misschien kan een telling met een drone in de toekomst uitkomst bieden. De regionale lepelaarstand ligt nu een stuk hoger dan in de periode 10-13. Ook in de rest van Nederland doet de Lepelaar het goed. In 2016 werden 3073 paar geteld in 55 kolonies. Sinds 1990 is de landelijke stand verviervoudigd. Na een sterke toename is de toename nu meer gematigd.

Kokmeeuw

De Kokmeeuw had het zwaar in de periode 14-18 in de Amsterdamse regio. In de belangrijkste kolonie Kinseldam bleef broedsucces in 2016 nagenoeg uit. Mogelijk was sprake van predatie door ratten. In 2017 verhuisde een restant van de kolonie naar het Natuureiland bij IJburg. Hier groeide de kolonie Kokmeeuwen flink naar 600 paar in 2018. Vergeleken met het gemiddelde aantal van 1850 paren op de Kinseldam in de periode 10-13 betekent dit toch een flinke afname. Elders in de regio broedt een aardige kolonie in het Westelijk havengebied bij de Moezelhavenweg. Hier waren gemiddeld 185 paren aanwezig tegen slechts zeven in de periode 10-13.

De kolonie in Botshol is enkele jaren niet geteld. In 2015 is het aantal paren geschat op basis van aanwezigheid van volwassen vogels in de goede tijd. In de periode 10-13 was hier sprake van een gestage afname, die op basis van de telling van 2015 dus mogelijk gestopt zou zijn. In 2017 werden 171 paar genoteerd, een flinke toename ten opzichte van 2015. Sinds 1990 is de landelijke stand van de Kokmeeuw ruim gehalveerd. Na een matige afname is de landelijke stand sinds 2006 stabiel. De landelijke populatie wordt geschat op 104.000-131.000 broedparen. Het aantal paren in de Amsterdamse regio is ruim gehalveerd als we de periodes 10-13 en 14-18 vergelijken.

Zwartkopmeeuw

De Kinseldam was jarenlang dé plek in de Amsterdamse regio waar Zwartkopmeeuwen broedden. Net als bij de Kokmeeuw bleef broedsucces hier in 2016 vrijwel uit en werd de kolonie verlaten. In 2017 waren naar schatting 45 paar aanwezig op het nabijgelegen Natuureiland bij IJburg. De kolonie groeide hier door naar 150 paar in 2018. Sinds 2016 wordt ook op de Markerwadden bij Lelystad gebroed, een ten behoeve van natuurontwikkeling nieuw aangelegde archipel in hetzelfde meer als waar de Kinseldam ligt. Met gemiddeld 105 paren in de periode 14-18 was de stand in de Amsterdamse regio lager dan in de periode 10-13 toen gemiddeld 140 paar op de Kinseldam broedden. Sinds 1990 is de Zwartkopmeeuw in Nederland sterk toegenomen als broedvogel, vooral in het deltagebied. In de Vogelatlas wordt de landelijke populatie geschat op 1400-2500 broedparen. Recent nam de soort weer sterk toe, met in 2017 naar schatting 4975-5100 paren.

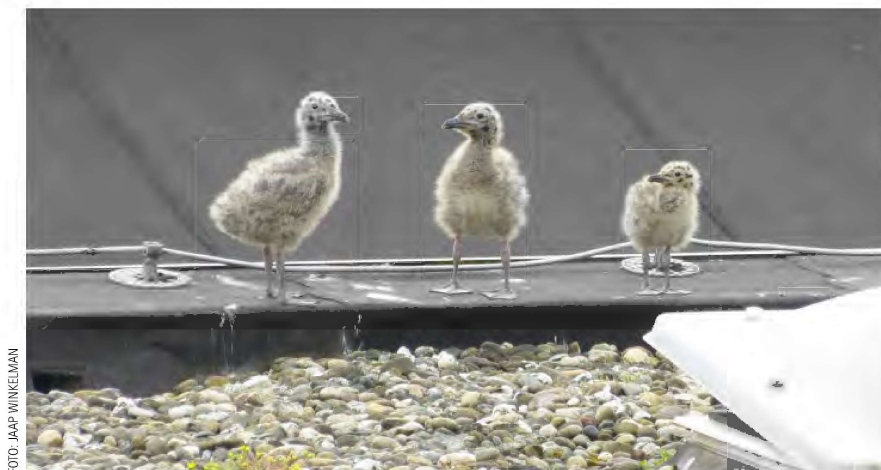

FOTO: JAAP WINKELMAN

Jonge Kleine Mantelmeeuwen op een dak in de Rivierenbuurt

Stormmeeuw

De Stormmeeuw komt nauwelijks voor als broedvogel in de Amsterdamse regio. Alleen bij Schiphol komen jaarlijks enkele paren tot broeden. De stand lijkt hier stabiel. Sinds 1990 neemt de Stormmeeuw gestaag af in Nederland. Er rest nog slechts 30% van de populatie van toen. Na vestiging van de Vos in de duinen bij Schoorl moest de soort hier z'n grootste kolonie verlaten en is gaan broeden op daken in nabijgelegen steden en dorpen. De landelijke populatie wordt geschat op 3300-3700 broedparen.

Kleine Mantelmeeuw

De Kleine Mantelmeeuw is in de zomer tegenwoordig de algemeenste meeuw in de stad Amsterdam. Ze komen veel meer voor dan de vroeger veel talrijkere Kokmeeuw, die nu alleen in de wintermaanden nog de algemeenste meeuw in de stad is.

Zowel op de Kinseldam als op het Natuureiland bij IJburg bevinden zich kolonies met honderden broedparen. Elders in de regio broeden enkele tientallen paren. Mogelijk broedt de soort lokaal in kleine kolonies onopgemerkt op platte daken in het uitgestrekte en lastig te inventariseren stedelijk gebied. De stand van de Kleine Mantelmeeuw is duidelijk toegenomen. Vergeleken met de gemiddeld 323 paren in de periode 10-13 betekenen de gemiddeld 543 broedparen in de periode 14-18 een behoorlijke toename. De stand bereikte in 2018 een record, met 848 getelde paren.

De lange-termijn-trend van de Kleine Mantelmeeuw in Nederland laat een sterke toename zien (sinds 1990). Sinds 2006 is de landelijke stand stabiel. De landelijke populatie wordt geschat op 100.000-110.000 broedparen. De recente groei van de Amsterdamse populatie heeft waarschijnlijk te maken met een mindere beschikbaarheid van voedsel op zee. Kleine Mantelmeeuwen zijn daardoor meer in het binnenland gaan broeden en proberen andere voedselbronnen aan te boren.

Zilvermeeuw

Net als bij de Kleine Mantelmeeuw broeden de meeste Zilvermeeuwen in de Amsterdamse regio op de Kinseldam en het Natuureiland bij IJburg. Wel gaat het hierbij om veel kleinere aantallen. Vanaf 2014 zit het totale aantal regionale Zilvermeeuwen duidelijk in de lift. In 2018 werd een recordstand van 89 paren bereikt. Ook voor de Zilvermeeuw geldt dat kleine kolonies in het uitgestrekte en lastig te inventariseren stedelijk gebied onopgemerkt kunnen zijn gebleven.

Zowel gezien op lange- als op korte termijn laat de landelijke populatie van de Zilvermeeuw een matige afname zien. Vergeleken met 1990 halveerde de stand ruim. De landelijke populatie wordt geschat op 42.000-46.000 broedparen.

Visdief

De Visdief broedde voor het laatst op de Kinseldam in 2016, net als Kok- en Zwartkopmeeuw. In tegenstelling tot deze soorten verkaste de Visdief daarna niet naar het Natuureiland IJburg. De belangrijkste jaarlijks bezette kolonie bevindt zich nu langs de Moezelhavenweg in het Westelijk Havengebied. Hier broeden de vogels op een dak. Het getelde aantal varieerde er tussen 13 en 70 broedparen in de periode 14-18.

Door het verdwijnen van de kolonie op de Kinseldam ligt het aantal broedparen Visdief in de Amsterdamse regio in de periode 14-18 (gemiddeld 178) duidelijk lager dan in de periode 10-13, toen gemiddeld nog 293 paar per jaar werden vastgesteld.

Zowel gezien op lange- als op korte termijn laat de landelijke populatie van de Visdief een matige afname zien. Vergeleken met 1990 nam de populatie af met 35%. De landelijke populatie wordt geschat op 14.000-18.000 broedparen. De Visdief staat op de Rode Lijst van Nederlandse broedvogels in de categorie 'Gevoelig'.

Oeverzwaluw

Oeverzwaluwen zijn opportunisten en duiken op wanneer zich tijdelijk gunstige omstandigheden voordoen. Het gaat dan om geschikte zandwanden op een rustige plek bij een goed voedselgebied. Vaak betreft het bouwterreinen. Actieve nesten van Oeverzwaluwen zijn wettelijk beschermd. Soms moeten bouwers daarom wachten met hun werkzaamheden tot de zwaluwen zijn uitgebroed. Het aanleggen van een gedoogwand op een locatie die niet in de weg zit kan een alternatief zijn voor kostbaar uitstel van bouwactiviteiten. Vanwege hun opportunisme zijn Oeverzwaluwen veel minder dan andere koloniebroeders gebonden aan vaste plaatsen. Dat, en de late vestiging, maakt het tellen lastiger. Een kolonie is zo gemist.

In goed onderhouden oeverzwaluwwallen kunnen de zwaluwen jaar in jaar uit broeden. Een goed voorbeeld is de al heel lang aanwezige wand bij de Ouderkerkerplas. Van recentere datum zijn wanden in het zuiden van de Middelpolder bij een oprit naar de A9 en de wand in de Lutkemeerpolder. Kort geleden is ook een wand aangelegd in het Diemerpark die hopelijk in 2019 bezet raakt. Maar misschien kiezen Oeverzwaluwen in het voorjaar van 2019 wel voor een in hun ogen gunstige locatie op de eilanden die de afgelopen maanden zijn aangelegd ten behoeve van woningbouw voor de kust van IJburg.

Ondanks de aanwezigheid van enkele wanden zijn in de periode 14-18 gemiddeld maar 233 nesten geteld in de Amsterdamse regio, veel minder dan de gemiddeld 621 nesten in de periode 10-13. Mogelijk zijn enkele kolonies gemist.

De landelijke trend op lange termijn van de Oeverzwaluw laat een matige toename zien, die op korte termijn daarentegen een matige afname. De landelijke populatie wordt geschat op 20.000-30.000 broedparen.

Huiszwaluw

Het aantal getelde kolonies in de periode 14-18 schommelde tussen de 24 en de 30. In totaal werd in deze

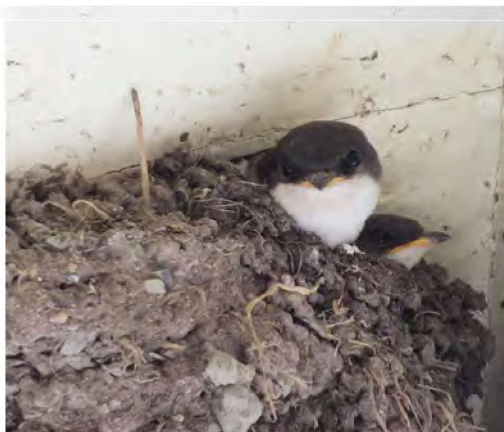
vijf jaren, voor zover bekend, in 33 kolonies gebroed. Het aantal getelde bewoonde nesten varieerde van 765 (2018) tot 654 (2016). Gemiddeld ging het om 712 nesten. In de periode 10-13 werden gemiddeld een stuk minder nesten geteld, namelijk 490. Deels komt dit omdat toen minder kolonies bekend waren, die waarschijnlijk al wel bestonden. Dat werd ook al in het vorige artikel over kolonievogels gesuggereerd.

In de jaren 1981-2001 fluctueerde de stand van de Huiszwaluw in de Amsterdamse regio tussen de 1400 en de 750 paar (Tempelman, 2002). Het grootste deel van de Huiszwaluwen broedde toen in Amsterdam-Noord en Waterland. Hiertegen afgezet is de stand van 765 paren in 2018 laag te noemen. De toegenomen verstedelijking van de Amsterdamse regio zal de stand zeker geen goed gedaan hebben. Zo verdwenen verschillende kolonies binnen de ring A10.

De enige resterende kolonie binnen de ring A10 bevindt zich in het Oostelijk Havengebied en is nog steeds jaarlijks bezet. Wel nam het gemiddelde aantal nesten er af van 41 naar 24 wanneer we de periodes 10-13 met 14-18 vergelijken. De kolonies aan de westkant van de stad kwamen gemiddeld uit op 225 nesten in de periode 14-18 tegen 175 in de periode 10-13. Deze toename wordt voor ruim 40% verklaard door de ontdekking van een aardige kolonie met 36 nesten bij een manege in de Houtrakpolder in 2015. Na renovatie van het gebouw waar de nesten zich bevonden zakte het aantal er naar een schamele acht een jaar later, ondanks het ophangen van kunstnesten ter compensatie.

Het jaar 2018 was 'het jaar van de Huiszwaluw', met landelijke meer aandacht voor de soort. Ondergetekende heeft daarom wat extra rond gefietst op zoek naar nog onbekende kolonies. Dat leverde in Aalsmeer twee nieuwe kolonies op, wat mede het recordaantal getelde nesten in 2018 verklaart.

De grootste kolonie in de Amsterdamse regio is die van de Blijkmeerpolder in Wa-

Jonge Huiszwaluwen in de Groot Duivendrechtse polder, 3 juli 2017

De Gierzwaluw

terland. Hier werden in de periode 14-18 respectievelijk 75, 76, 83, 96 en 106 nesten geteld. Deze fraaie reeks resulteerde in 2018 in het feit dat voor het eerst in zeker tien jaar zich weer een kolonie met meer dan 100 nesten in de Amsterdamse regio bevond. Op de boerderij van de bewuste kolonie zijn geen katten, maar wel een grote sint-bernardshond. Veel nesten zitten hier relatief laag in lange rijen onder de dakrand. Zowel op lange als op korte termijn laat de landelijke populatie van de Huiszwaluw een matige toename zien. Vergeleken met 1990 nam de populatie toe met ongeveer een kwart. De landelijke populatie wordt geschat op 70.000-100.000 broedparen. De recente toename van de Amsterdamse populatie past goed in dit beeld, de eerdere afname niet. De Huiszwaluw staat op de Rode Lijst van Nederlandse broedvogels in de categorie 'Gevoelig'.

Roek

De meeste Amsterdamse Roeken broeden in Amsterdam-Noord. Het gemiddelde aantal bezette nesten daalde hier licht, van 26 in de periode 10-13 naar 25 in de periode 14-18. Het aantal gevonden nesten in Amsterdam-ZO nam toe, zodat de totale Amsterdamse populatie licht toenam, van gemiddeld 38 paar in de periode 10-13 naar 40 paar in de periode 14-18.

De Roek blijft nog steeds een schaarse broedvogel in de Amsterdamse regio, zeker als je dat afzet tegen de landelijke populatie van naar schatting 48.000-53.000 paar. In de jaren negentig namen Roeken nog toe in Nederland. Deze eeuw is sprake van een matige afname. De relatief kleine kolonies van de Amsterdamse Roeken liggen aan de rand van het verspreidingsgebied van de soort in ons land.

Dankwoord

Veel mensen hebben één of meer kolonies in de Amsterdamse regio geteld. Allen worden hartelijk bedankt voor hun telinspanningen. Zonder hun inzet was een overzicht als dit niet mogelijk geweest. Grootleveranciers van gegevens van kolonievogels in de Amsterdamse regio zijn Ben Daemen (3 kolonies), Frank van Groen (53), Jelle Abma (4), Martin Melchers (23), Patrick Bergkamp (6), Paul Tak (12), Rob Baars (3), Teun van Dijk (3) en Walter Busse (3).

Literatuur

Boele A., van Bruggen J., Slaterus, R., Vergeer J.W. & van der Meij T., 2018. Broedvogels in Nederland in 2016. Sovon-rapport 2018/01. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Groen F.M. van, 2014. Inventarisatie kolonievogels in de Amsterdamse regio. De Gierzwaluw jg. 52 (1): 18-25.

Sovon Vogelonderzoek Nederland 2018. Vogelatlas van Nederland. Broedvogels, wintervogels en 40 jaar verandering. Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen.

Tempelman, D. 2002, Huiszwaluwen in Groot-Amsterdam in de periode 1981-2001. De Gierzwaluw jg. 40 (1): 13-20.